

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिःस्थ

परीक्षा : मे – २०२४

सत्र ६ वे

विषय: वेणीसंहार (19E466)

दिनांक : २८/०५/२०२४

गुण : ८०

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र.१. स्वभाषया अनुवादं कुरुत । (चतुर्णाम्)

(२४)

- १) जृम्भारम्भप्रवितदलोपान्तजालप्रविष्टैहस्तैर्भानोर्नृपतय इव स्पृश्यमाना विबुद्धाः ।
स्त्रीभिः सार्थं घनपरिमलस्तोकलक्ष्याङ्गागा मुञ्चत्येते विकचनलिनीमर्मशयां द्विरेफाः ॥
- २) आशस्त्रग्रहणाकृष्णपरशोस्तस्यापि जेता मुनेस्तापायास्य न पाण्डसनुभिरयं भीष्मः शैरः शायितः ।
प्रौढानेकधनुर्धरारिविजयशान्तस्य चैकाकिनो बालस्यायमरातिलूनधनुषः प्रीतोऽभिमन्योर्वधात् ॥
- ३) धर्मात्मजं प्रति यमौ च कथेव नास्ति मध्ये वृकोदरं किरीटभृतोर्बलेन ।
एकोऽपि विस्फुरितमण्डलचापचक्रं कः सिन्धुराजममिषेणयितुं समर्थः ॥
- ४) श्रुत्वा वधं मम मृषा सुतवत्सलेन तात त्वया सह शैररसवो विमुक्ताः ।
जीवाम्यहं पुनरयं भवता वियुक्तः क्रूरेऽपि तन्मयि मुधा तव पक्षपातः ॥
- ५) एह्यस्मदर्थहतात, परिष्वजस्व क्लान्तैरिदं मम निरन्तरमङ्गमङ्गः ।
स्पर्शस्तवेष भुजयोः पितुस्ते शोकेऽपि यो महति निर्वृतिमादधाति ॥
- ६) अद्यैवावां रणमुपगतौ तातमम्बां च दृष्ट्वा ग्रातस्ताभ्यां शिरसि विनतोऽहं च दुःशासनश्च ।
तस्मिन्बाले प्रसभमरिणा प्रापिते तामवस्थां पाश्वं पित्रोरपगतद्युणः किं तु वक्ष्यामि गत्वा ?

प्र.२ ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत । (केषांचित् पश्चानाम्)

(२५)

१. स्वस्था भवन्तु मयि जीवति धार्तराष्ट्राः ।
२. गुरुः खेदं खिन्ने मयि भजति, नाद्यापि कुरुषु ।
३. फलन्ति काकतालीयं तेभ्यः प्राज्ञा न बिभ्यति ।
४. इयं सा. जाति परित्यक्ता
५. ममैवायं पादः शिरसि निहितस्तस्य न करः ।
६. प्रत्यक्षं हतबन्धूनां कुतो दुःखं कुतो व्यथा ।
७. न घटस्य कूपपतने रज्जुस्तत्रैव प्रक्षेपत्वा ।

प्र.३. टिप्पणीद्वयं लिखत ।

(१६)

१. विष्कंभकः
२. पताकास्थानम्

प्र.४. लघुनिबन्धं लिखत ।

(१५)

दुर्योधनस्य व्यक्तिरेखा

अथवा

तृतीयाङ्कस्य प्रवेशकः
